

XVI TAVALINE PÜHAPÄEV A AASTAL

(Esimene lugemine Tr12 ,13.16-19)

Lugemine Saalomoni tarkuseraamatust:

Ei ole teist Jumalat peale sinu, kes kannaks hoolt kõige eest. Sina ei pea tõestama, et sa oled õiglane kohtumõistja, sest sinu vägevus on tõe algus ja see, et sa valitsed kõige üle, paneb sind halastama kõikide peale. Sa näitad oma jõudu neile, kes ei usu sinu kõigeväelisust, ja paljastad nende jultumuse, kes sind ei tunnista. Kuid oma vägevuse pärast mõistad sa leebet kohut ja valitsed meie üle armulikult, sest sinu vägevus on allutatud su tahtele. Niisuguste tegude läbi õpetad sa oma rahvale: õige inimene peab armastama oma ligimest ning sisendama su lastele lootust, et sina annad patusele aega meelt parandada.

See on Jumala Sõna.

(Vastulaul Ps86 ,5-6. 9-10. 15-16 R: 5)

R: Issand, sina oled hea ja annad andeks.

Issand, sina oled hea ja annad andeks,
rikas heldusest kõigile, kes sind appi hüüavad.

Issand, võta minu palvet kuulda
ja pane tähele mu anumise häält.

R:

Kõik rahvad tulevad ja kummardavad sind,
annavad au, Issand, sinu nimele.

Sest sina oled suur ja teed imesid,
sina ainuüksi oled Jumal.

R:

Sina, Issand, oled halastaja ja armuline Jumal,
kannatlik ootama ning rikas tõest ja heldusest.
Pööra end minu poole ja ole mulle armuline,
anna jõudu oma sulasele, sinu ümmardaja pojale.

R:

(Teine lugemine Ro8 ,26-27)

Lugemine püha apostel Pauluse kirjast roomlastele:

Vennad, Vaim tuleb meile appi meie nõtruse vastu, sest me ei tea, kuidas tuleb palvetada, aga Vaim palvetab ise meie eest väljendamatute anumistega. Ning südamete tundja Jumal teab, mis Vaimul on mõttes, sest Vaim palvetab pühade eest Jumala tahtmise järgi.

See on Jumala Sõna.

(Salm enne evangeeliumi Jh 15,15b)

Halleluuja. Mina olen hüüdnud teid sõpradeks,

sest teile olen ma ilmutanud kõik, mis ma kuulsin oma Isalt. Halleluuja.

(Evangeelium Mt13 ,24-43)

Lugemine püha Matteuse evangeeliumist:

Jeesus rääkis rahvale tähendamissõna: “Taevariik on inimese sarnane, kes külvas oma põllule hea seemne. Aga kui ta magas, siis tuli vaenlane ja poetas umbrohuseemet nisu sekka ning läks minema. Kui oras tärkas ja looma hakkas, siis tuli ka umbrohi nähtavale. Peremehe sulased tulid tema juurde ja ütlesid talle: “Isand, kas ei külvanud sa mitte head seemet, kust tuleb nüüd siis umbrohi?” Ja tema vastas neile: “Seda on teinud minu vihamees.” Aga sulased küsisid temalt: “Kas sa tahad, et me nüüd läheksime ja koguksime umbrohu põllult ära?” “Ei,” vastas tema, “sest muidu tõmbaksite te rohides üles ka nisu. Laske mõlemal kasvada lõikuseni, aga viljalõikuse ajal ma ütlen lõikajaile: “Koguge kõigepealt kokku umbrohi, siduge kimpu ja põletage ära, aga nisu tooge mu aita”.” Ja ta rääkis neile veel ühe tähendamissõna ning ütles: “Taevariik on sinepiiva sarnane, mille inimene võttis ja külvas oma põllule. See on küll väikseim kõigist seemneist, aga kui ta kasvama läheb, saab see suuremaks teistest taimedest ning sirgub puuks, nii et taeva linnud tulevad ja teevad pesa tema okstele.”

Ja ta rääkis neile veel ühe mõistujutu: “Taevariik on haputaigna sarnane, mille naine võttis ja segas kolme vaka jahu sekka, kuni kõik läks hapnema.” Seda rääkis Jeesus rahvahulkadele tähendamissõnadega ja ilma mõistukõneta ei rääkinud ta neile midagi, et läheks täide, mis on öeldud prohveti kaudu: “Ma avan oma suu tähendamissõnadeks ja räägin sellest, mis on olnud varjul maailma loomisest peale.”

Siis laskis Jeesus rahvahulkadel ära minna ja läks koju. Aga tema jüngrid tulid tema juurde ja ütlesid: "Seleta meile tähendamissõna umbrohust põllul." Ja tema rääkis: "Hea seemne külvaaja on Inimese Poeg. Põld on maailm, hea seeme tähendab taevase kuningriigi lapsi, aga umbrohi kurja lapsi. Vihamees, kes umbrohtu külvab, on saatan. Viljalõikus on maailmaajastu lõpp, ja lõikajad on

inglid. Nii nagu umbrohi nüüd tulega ära põletatakse, nõnda saab olema maailmaajastu lõpus. Inimese Poeg läkitab oma inglid, ja nemad koguvad tema kuningriigist kõik kurjale ahvatlejad ja ülekohtutehijad ning heidavad nad lõõmavasse ahju. Seal on ulgumine ja hammaste kiristamine. Aga õiged löövad siis särama kui päike. Kel kõrvad on kuulda, see kuulgu.”
See on Issanda Sõna.

Sissejuhatus

Kui talumees oma valdusi üle vaatab ja silmab nisupõllul hulgaliselt umbrohtu, siis rikub see tal kindlasti tuju. Temast võib aru saada, kui ta küsib ärritunult: kust tuleb kõik see umbrohi?

Nojah, tegelikult kasvas ju niinimetatud umbrohi selles paigas ammu enne, kui inimene hakkas sinna külvama kultuurtaimi, mida vajas tema. Võibolla on siis pigem vastupidi, et hoopis inimene ise on looduses see tõeline kahjur.

Igal juhul peaksime sagedamini mõtlema sellele, et meie kõrk enesestmõistetavus, kuidas me loodusega hooletult ümber käime, saab seda oksa elupuu küljes, millel me kõik istume. Me loeme patutunnistuse...

Jutlus

Armsad õed ja vennad, taevariigiga on kõik väga lihtne – nii lihtne nagu arvude loendamine ühest lõpmatuseni. Üks, kaks, kolm, neli, viis... ja nii edasi kuni lõpmatuseni. Algul tundub see lapsemänguna, kuid üsna varsti saame aru, et lõputu jada on inimõistuse jaoks võimatu ülesanne. Kvantiteedist ei teki uut kvaliteeti. Kuidas lõpmatus välja näeb, seda ei suuda ükski inimene isegi ette kujutada, nii nagu ka Jumalariiki, mis peab kestma igavesti.

Näib, et ka Jeesus näeb sellega kurja vaeva, kui ta tänases evangeeliumis üritab seletada ajalikule inimesele taevariigi olemust. Aga üritama peab, sest kuidas saaks inimene üldse taevariiki taga nõuda, kui tal puuduks sellest igasugune ettekujutus.

Võib arvata, et Jeesuse poolt silme ette maalitud esimene pilt umbrohtu külvavast vaenlasest kõnetas tema vahetuid kuulajaid üsna mustvalgena – ja ehk oli see isegi vajalik, arvestades tagakiusamistega, mis tema järgijaid tulevikus ootasid. Jumal, tema inglid, ja kuningriigi lapsed ehk kristlased olid head, seevastu saatan ja kurja lapsed – see tähendab, juudid ja paganad – nemad olid pahad. Nojah, samas pidasid juutide rahvaülemad ja paganlikud valitsejad muidugi omakorda just

kristlasi kurjuse teenriteks.

Võrdpiltide lähemal vaatlusel tekib aga küsimus, miks valis Jeesus nii lihtsa asja selgituseks nii keerulised ja mitmetahulised lood? Põllunurka umbrohtu külvav vaenlane näib pigem jooseptootsiliku riukamehe kui tõsise kurjuse teenrina. Palju suuremat hävingut oleks tekitanud näiteks süütamine, kui valminud vili oleks tuulise ilmaga põlema pandud, nii nagu teevad targasti inglid, kes pärast lõikust viskavad umbrohu lõõmavasse ahju. Võibolla ongi antud tähendamissõna sõnum selles, et saatanale antud võim inimesi ahistada ei ole võrreldav Jumala karistuse rangusega.

Järgnevaid, sinepiivakese ja haputaigna võrdlusi, Jeesus tagantjärele ei kommenteeri. Seda raskem on mõista, kuidas ühendada neid esimese looga, mis räägib lepitamatu vaenupoolte halastamatust võitlusest.

Teine tähendamissõna keskendub raskestiusutavale tõsiasjale, et nii väikesest seemnest kui sinepiiva võib kasvada nii suur põõsas. Enam pole jutt heast ja kurjast, vaid tähelepanust ja hoolest. Nii väikest seemet istutada on ju üsna keeruline – tuul võib selle minema viia enne, kui meil õnnestub see külvata sinna, kuhu tahame meie. Ja seesama tuul võib sinepiivakese asemele tuua kusagilt teisi seemneid, mida meie oma põllule ei taha.

Kolmandas tähendamissõnas on jutt aga juba hoopis kolmandat tüüpi protsessist: kuidas jahust, veest ja juuretisest tainast tehakse. Kõik leiva tegemiseks hädavajalikud komponendid peavad olema tasakaalus, ükski ei saa teisele öelda: "Mul pole sind vaja, sa oled mu vaenlane, ma saan ilma sinuta hakkama, käi minema!" Pigem öeldakse siin, et kes teisi ignoreerib, on iseenda vaenlane, ja igatüki, kes ühisele eesmärgile kaasa töötab, on hea nii enese kui teiste vastu.

Armsad õed ja vennad, nagu te võibolla juba märkasite, ei räägi tänane evangeelium meile sugugi taevariigist kuskil teispoolsuses, vaid sellest Jumala riigist, mis on juba nüüd meie keskel. Nii nagu Jeesus seda ise ütles: "Ärgu öeldagu: "Ennäe, siin!" või "Seal!", sest vaata, Jumala riik on juba nüüd teie seas!" (Lk 17,21). Seda Jumala riiki taga nõuda ei ole võimatu ülesanne.

Ilmselt algab religioon tõepoolest hea ja kurja tundmisest, hea tegemisest ja kurjast hoidumisest, kuid inimkonna ajalugu vaadeldes võime märgata, kui palju probleeme on tekitanud mustvalge maailmanägemine. Lihtsad lahendused tunduvad headena ainult seni, kuni inimkonna vigade taustal hakatakse nägema ka iseennast, kuni hakatakse aru saama, et kõik need needused, mis öeldi variseride ja muude paadunud patuste kohta, võivad käia ka meie, igapäevaste kohta meie seast... Sellepärast vajab inimhing võimalust kaotatud otsida ja leida, ebaõnnestunud uuesti üritada, pärast kukkumist tõusta – ja mõistlikkuse piirides peame seda lubama ka teistele, andma andeks, jättes nende üle kohtu mõistmise Jumala hooleks.

Kuidas jääb selle taevariigiga, mis võib meile avaneda pärast surma, seda tähendamissõnad ilmselt ei käsitle, sest see teadmine ei ole meie ülesanne siin maailmas. Nii nagu apostel Paulus on selle kohta öelnud: “Praegu me näeme aimamisi nagu peeglist, siis aga palgest palgesse. Praegu ma tunnetan poolikult, siis aga tunnetan täiesti, nagu minagi olen täiesti tunnetatud.” (1 Kor 13,12).
Aamen.